

УДК 347.77.023: 378.4

ПОНЯТТЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Чередник Н.В., аспірант

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, м. Київ, Україна
nataliia.cv@gmail.com*

Статтю присвячено огляду формування поняття дослідницького університету в зарубіжних країнах. Також здійснено правовий аналіз поняття «дослідницький університет» у законодавстві України та визначено роль прав інтелектуальної власності в його діяльності.

Ключові слова: дослідницький університет, вищі навчальні заклади, права інтелектуальної власності, інноваційна діяльність, ознаки дослідницького університету.

ПОНЯТИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО УНИВЕРСИТЕТА И РОЛЬ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ В ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Чередник Н.В.

*Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, ул. Владимирская, 60, г. Киев, Украина
nataliia.cv@gmail.com*

Статья посвящена обзору возникновения понятия исследовательского университета в зарубежных странах. Также проведен правовой анализ понятия «исследовательский университет» в законодательстве Украины и определена роль прав интеллектуальной собственности в его деятельности.

Ключевые слова: исследовательский университет, высшие учебные заведения, права интеллектуальной собственности, инновационная деятельность, признаки исследовательского университета.

RESEARCH UNIVERSITY AND IMPORTANCE OF INTELLECTUAL PROPERTY FOR ITS ACTIVITY

Cherednyk N.V.

*Taras Shevchenko national university of Kyiv, str. Volodymyrska, 60, Kyiv, Ukraine
nataliia.cv@gmail.com*

Research universities all around the world are the main sources of new knowledge and technology. The legally agreed independency in intellectual property rights realization of the universities results in effective commercialization of their intellectual results. The thesis deals with research university history of development and legal analysis of this category in the legislation of Ukraine, in accordance with its intellectual property rights.

Ukraine has passed the Law about higher education in September 2014. The Law firstly concluded the legal research university definition and key criteria for receiving this title. The main feature of the Law is an increased autonomy of higher educational settings to own intellectual results of their activity and to exploit it for father research activities, including knowledge transfer, technology transfer, collaborative research etc.

The thesis summarizes a list of general rights and rights for use and exploitation of intellectual property of research university on the basis of Ukrainian legislation. On the one hand, rights for objects of intellectual property and rights to exploit them, nevertheless they were created on the university financial support or on the governmental; rights of the university to found innovative legal bodies and to form their statute capital from the material intellectual property rights; rights to participate in collaborative research and to exploit their intellectual property rights for the purpose. On the other hand, the Law gives rights that influence on creation, use and exploitation of intellectual property, such as: additional governmental financial support; provision of financial and economic activity; provision of additional services and use of the income.

As a result, the article outlines relevant criteria of research university in the world and legal definition and main principles according to Ukrainian legislation. Also it presents analysis of research university rights in the field of creation, use and exploitation of intellectual property rights.

Key words: research university, higher educational settings, intellectual property rights, innovation activity, grounds of research university.

Основним джерелом нових ідей в усьому світі є заклади вищої освіти й науки, у межах діяльності яких зосереджується більшість інноваційних рішень. Питанням правового забезпечення інноваційної діяльності за їх участю приділяється велика увага, підходи до її реалізації постійно переглядаються й удосконалюються. Ключову роль в інноваційній діяльності країн світу відіграють вищі навчальні заклади, що належать до групи дослідницьких університетів, діяльність яких базується на системі знань «освіта – наука – інновації».

З прийняттям Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (далі – Закон), який у ст.26 визначив серед основних завдань вищого навчального закладу забезпечення органічного

поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності, особливої ваги набувають питання, пов'язані з правовим забезпеченням таких процесів. Закон серед інших новацій у сфері освітньої, наукової й науково-дослідної діяльності приділив особливу увагу правовому регулюванню дослідницьких університетів в Україні.

Вивченню діяльності дослідницьких університетів присвячено роботи В.І. Сацика, Е.В. Неборського, В.А. Гневашевої. Питанням прав інтелектуальної власності в діяльності вищих навчальних закладів, у тому числі дослідницького типу, присвячено розвідки Н.М. Мироненко, М.М. Гришкова, В.П. Соловйова, П.М. Цибульова, Ю.В. Осипової. Однак визначення поняття дослідницького університету та роль інтелектуальної власності в його діяльності потребують додаткових досліджень у контексті нових положень законодавства України.

Метою статті є визначення поняття й основних ознак дослідницьких університетів, встановлення ролі інтелектуальної власності в їх діяльності та відповідних прав згідно із законодавством України й зарубіжних країн у сфері освітньої діяльності.

Дослідницький університет виник як категорія, яку Комісія Карнегі з питань вищої освіти вперше використала для визначення в Сполучених Штатах Америки університетів, які здійснювали активну науково-дослідну роботу. У 1970 р. Комісія Карнегі з питань вищої освіти розробила класифікацію коледжів та університетів для підтримки їх дослідницьких програм, аналізу державної політики в цій сфері. На підставі фактичного досвіду коледжів та університетів «Класифікація Карнегі» була опублікована в 1973 р. для використання іншими дослідниками та послідовно оновлювалась у 1976 р., 1987 р., 1994 р., 2000 р., 2005 р., 2010 р. [1, с. 1].

Хоча поняття дослідницького університету було введено в наукове середовище в 1994 р. Комісією Карнегі з питань вищої освіти, сама модель такого університету існувала вже давно. Поняття використовувалося для розмежування класичних вузів та університетів, які поєднували в собі велику наукову базу, інноваційні центри, дослідницькі парки й освітню складову.

Так, дослідницьким визнавався університет, що відповідав таким критеріям:

- пропонував повний спектр бакалаврських програм;
- проводив підготовку докторів наук;
- надавав пріоритет науково-дослідній діяльності;
- випускав 50 та більше докторів наук щорічно;
- отримував щорічно 40 млн дол. США або більше федеральної допомоги [2].

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії також застосовує підхід щодо віднесення вищих навчальних закладів до дослідницьких на підставі комплексного оцінювання відповідності певним критеріям, яке проводиться недержавною організацією. Останнє дослідження науково-дослідної діяльності було проведено на підставі класифікації Research Excellence Framework – методу оцінювання науково-дослідної діяльності в британських закладах вищої освіти. Він розпочався в 2014 р. з метою оцінювання науково-дослідної діяльності, що проводилась упродовж 2008-2013 рр. Результати було опубліковано 18.12.2014 р. [3, с. 4-5].

Отже, підхід до оцінювання вищих навчальних закладів саме як дослідницьких було започатковано в США в 1970 р., однак світового поширення такий підхід набув дещо пізніше.

Дослідницький університет стає найважливішим фактором технологічного й економічного розвитку регіону. Традиційні функції університету – підготовка спеціалістів і фундаментальні дослідження – доповнюються його активною діяльністю щодо передачі нових технологій у промисловість та бізнес. Як наслідок, сучасні дослідницькі університети володіють найбільшим потенціалом і спектром впливу на соціальну практику та розвиваються в межах відкритої моделі взаємодії й співпраці з усіма суспільними інститутами [4, с. 44-54].

На підставі наявного світового досвіду можна констатувати, що для віднесення університету до категорії дослідницьких він має відповідати таким критеріям:

- тісна інтеграція навчання й досліджень у всіх ланках освітнього процесу;
- висока частка магістрів, які навчаються за програмами кандидатів і докторів наук, та менша частка студентів першого циклу вищої освіти;
- більша кількість спеціальних програм післядипломної підготовки;

- значно менша кількість студентів щодо одного викладача та менше навчальне навантаження, ніж у звичайних вищих навчальних закладах;
- проведення великих фундаментальних досліджень, які фінансуються переважно з державного бюджету та різноманітних фондів на комерційній основі;
- тісний зв'язок із бізнесом та добре налагоджена комерціалізація результатів наукових досліджень, що здійснюється в навколовузівському просторі, переважно в дослідницьких парках;
- тісна інтеграція зі світовими науково-дослідними центрами;
- визначальний вплив на регіональний науково-технічний і соціально-економічний розвиток [4, с. 44-54].

Слід зазначити, що термін «дослідницький університет», що є поширеним у всьому світі, як правило, має не нормативний, а дескриптивний характер, слугуючи визначенням відповідності вищого навчального закладу певним критеріям освітнього, наукового й економічного характеру. Однак у науковій літературі містяться певні визначення поняття дослідницького університету.

Як зазначає Е.В. Неборський, дослідницький університет – це багаторівневий концепт, який містить два ключові моменти: генерацію та розповсюдження знань. У цьому аспекті полягає важлива відмінність дослідницького університету від класичного [5, с. 33-34].

На думку В.А. Гневашевої, дослідницький університет – це вертикально інтегрована науково-освітня структура, заснована на базі класичного університету, яка характеризується мультидисциплінарністю, використанням практики залучення студентів до серйозних досліджень, практичною та/або інноваційною спрямованістю тематики досліджень [6, с. 27].

На переконання Дж. Ломбарді, дослідницькі університети генерують найвищий рівень «внутрішньої академічної якості», використовуючи як своєрідне паливо у своїх «двигунах якості» найефективніші ресурси (людські (професорсько-викладацький, адміністративний, дослідницький персонал, студентів), матеріальні, фінансові, інформаційні тощо), у результаті чого примножують і відтворюють свій потенціал: спроможність залучати доходи (плату за навчання, ендаумент-фонди, гранти), здатність комерціалізувати дослідницькі результати за посередництва патентів, ліцензій, роялті чи у формі цільових державних асигнувань [7, с. 26-27].

Однак більшість дослідників підтримують необхідність визначення поняття дослідницького університету саме через його відповідність чітко визначеним критеріям діяльності університету.

До 2014 р. в Україні діяв Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. № 2984-III. Проте він не містив визначення поняття чи критеріїв надання статусу дослідницького університету вищому навчальному закладу. Це питання було врегульовано в Положенні про дослідницький університет, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2010 р. № 163, яке втратило чинність. З прийняттям у 2014 р. нового Закону України «Про вищу освіту» було внесено зміни до нормативно-правового регулювання статусу дослідницьких університетів в Україні.

Так, у ст.30 Закону міститься законодавче визначення такого виду навчального закладу: дослідницький університет – це національний вищий навчальний заклад, що забезпечує проривний розвиток держави в певних галузях знань за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій, сприяє її інтеграції у світовий освітньо-науковий простір, має визнані наукові здобутки та якому у встановленому законом порядку надано статус дослідницького.

Слід звернути увагу, що статус національного вищого навчального закладу може бути надано університету, академії, інституту незалежно від форми власності (Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. № 2984-III надавав такий статус винятково державному вищому навчальному закладу). Отже, дослідницьким університетом може бути вищий навчальний заклад – установа, яка є юридичною особою приватного або публічного права та має статус національного.

Стаття 30 Закону також передбачає, що статус дослідницького університету надається на конкурсних засадах Кабінетом Міністрів України на сім років згідно з Положенням про дослідницький університет (далі – Положення), що затверджується Кабінетом Міністрів України. Статус дослідницького університету може бути надано шляхом встановлення відповідності певним критеріям, визначеним у Положенні.

Зауважимо, що на сьогодні Положення не затверджено. Однак Закон передбачає засади встановлення критеріїв, які будуть визначальними під час віднесення того чи іншого вищого навчального закладу до дослідницького університету, а саме:

- наявність розгалуженої інфраструктури та матеріально-технічної бази, що забезпечують провадження науково-освітньої діяльності на світовому рівні, зокрема, визнаних наукових шкіл, центрів, лабораторій тощо;
- міждисциплінарність освіти й науки, потужна фундаментальна складова наукових досліджень, якість яких підтверджено, зокрема, публікаціями у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях;
- забезпечення високоякісної фахової підготовки докторів наук та здатність упроваджувати й комерціалізувати наукові результати, якість системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових кадрів у вищому навчальному закладі;
- рівень інтеграції у світовий освітньо-науковий простір, зокрема, кількість міжнародних проєктів, створених об'єктів права інтелектуальної власності, спільних із підприємствами й іноземними вищими навчальними закладами наукових проєктів, грантів тощо;
- місце в національному, галузевих та/або міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів;
- кількість публікацій за показниками визнаних міжнародних наукометричних баз та в міжнародних реферованих виданнях (ч.4 ст.30 Закону).

На підставі розгляду наведених засад, визначальних для встановлення критеріїв дослідницького університету, можна зробити висновок, що вони здебільшого відповідають визнаним світовим критеріям університетів такого виду, а також відображають напрям дослідницьких університетів на провадження своєї діяльності з метою поєднання освіти, науки й інновацій. Прийняття відповідного Положення про надання статусу дослідницького університету повинне містити вже кількісне вираження показників загальних критеріїв, відображених у ст.30 Закону

Окрім вищезазначеного, серед встановлених у ч.4 ст.30 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII критеріїв значну роль відведено принципам діяльності дослідницького університету, що безпосередньо стосуються питань реалізації прав інтелектуальної власності, а саме:

- кількості створених об'єктів права інтелектуальної власності;
- кількості спільних із підприємствами й іноземними вищими навчальними закладами наукових проєктів,
- здатності впроваджувати та комерціалізувати наукові результати.

Слід зауважити, що саме реалізація прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені в процесі діяльності дослідницьких університетів, є визначальною для участі таких закладів у побудові інноваційної економіки, оскільки основну частину результатів діяльності вищих навчальних закладів складають саме результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Проблеми реалізації прав інтелектуальної власності вищими навчальними закладами, які були викликані прогалинами у вітчизняному законодавстві, спричинили негативні наслідки у вигляді недостатнього рівня комерціалізації технологій, створених на їх базі, про що зазначалось, зокрема, у матеріалах парламентських слухань «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» від 02.06.2014 р.: «Розрив зв'язку у ланцюгу «освіта – наука – виробництво» значною мірою перешкоджає обізнаності підприємців із новими науковими досягненнями вітчизняних науковців. А незадовільний стан вітчизняної економіки, брак коштів на фінансування витрат на впровадження інновацій, застарілість матеріально-технічної бази тощо негативно впливають на використання у виробництві принципово нових технічних рішень із метою забезпечення переходу економіки на інноваційний шлях розвитку» [8, с. 170-172].

Зважаючи на особливу роль реалізації прав інтелектуальної власності вищими навчальними закладами взагалі й дослідницькими університетами зокрема, слід розглянути права, які надаються таким установам згідно із Законом. Так, вищі навчальні заклади та національні вищі навчальні заклади також отримують переваги й автономію в правах на результати інтелектуальної діяльності, проте для дослідницьких університетів характерні певні особливі переваги.

Отже, згідно із Законом дослідницький університет має такі права, що сприятимуть реалізації прав у сфері інтелектуальної власності:

- отримувати базове фінансування за окремою бюджетною програмою Державного бюджету України на провадження наукової діяльності в обсязі не менше 25% коштів, що передбачаються на його утримання, для проведення наукових досліджень, підтримки й розвитку їх матеріально-технічної бази (ч.5 ст.30 Закону);
- формувати на своїй базі інноваційні структури різних типів (наукові та технологічні парки, бізнес-інкубатори, малі підприємства тощо) на засадах поєднання інтересів високотехнологічних компаній, науки, освіти, бізнесу й держави з метою виконання та впровадження інноваційних проектів (п.7 ч.3. ст.29, ч.5 ст.30, ч.3 ст.70 Закону);
- брати участь у формуванні статутного капіталу інноваційних структур та утворених за участю вищих навчальних закладів малих підприємств, що розробляють і впроваджують інноваційну продукцію, шляхом внесення до них нематеріальних активів – майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності (ч.3 ст.70 Закону);
- право на визначення в статуті особливих умов щодо управління національним вищим навчальним закладом, що сприяють розвитку й підвищенню якості його освітньої діяльності та конкурентоспроможності, залученню додаткових фінансових ресурсів (ч.4 ст.29 Закону);
- самостійно визначати статті та обсяги витрат власних надходжень (ч.5 ст.30 Закону);
- провадити на підставі відповідних договорів спільну діяльність із навчальними закладами, науковими установами та іншими юридичними особами (ч.2 ст.32 Закону);
- провадити фінансово-господарську та іншу діяльність відповідно до законодавства й статуту в Україні та за кордоном (ч.2 ст.32, ч.3 ст.70 Закону);
- права власності на об'єкти права інтелектуальної власності та розпорядження майновими правами на них, створених за власні кошти або за кошти державного чи місцевих бюджетів (ст.69, ч.3 ст.70 Закону);
- право державних і комунальних вищих навчальних закладів здійснювати за рахунок власних надходжень витрати, понесені у зв'язку із забезпеченням правової охорони на об'єкти права інтелектуальної власності, майнові права на які набуто в установленому законом порядку (ст.69 Закону);
- право за результатами оцінки об'єктів права інтелектуальної власності відображати їх вартість у бухгалтерському обліку вищого навчального закладу (ст.69 Закону);
- право на впровадження, у тому числі трансфер, технологій, об'єктів права інтелектуальної власності, майнові права на які вони набули (ст.69 Закону).

Підсумовуючи, слід зазначити, що дослідницькі університети в усьому світі відіграють роль генератора нових знань і технологій. Від законодавчо закріпленої автономії таких установ щодо реалізації прав інтелектуальної власності залежить можливість останніх комерціалізувати результати їх діяльності, що у свою чергу впливає на розбудову інноваційної системи.

На підставі проведеного аналізу Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII можна стверджувати, що цей нормативно-правовий акт уперше на найвищому нормативно-правовому рівні надав правове визначення та встановив основоположні критерії особливої категорії вищих навчальних закладів – дослідницьких університетів. Значну увагу в Законі приділено саме питанням автономії таких установ щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на об'єкти права інтелектуальної власності, визначенню статей та обсягів витрат власних надходжень, утворенню інноваційних структур різних типів, внесенню як вкладу до статутних капіталів таких структур об'єктів права інтелектуальної власності тощо. Наведені положення покликані надати можливість для створення й активної діяльності дослідницьких університетів України у сфері створення, володіння, користування та розпорядження правами інтелектуальної власності.

На підставі проведеного аналізу дослідницький університет можна визначити як національний вищий навчальний заклад, що характеризується такими ознаками:

- є юридичною особою приватного або публічного права;
- діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності;
- надає освітні (у тому числі додаткові) та інші послуги;
- має розгалужену інфраструктуру й матеріально-технічну базу у сфері освіти;
- забезпечує міждисциплінарність освіти;
- забезпечує підготовку докторів наук, підвищення кваліфікації власних наукових кадрів;
- має потужну фундаментальну складову наукових досліджень, якість яких підтверджено публікаціями у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях;
- отримує базове фінансування за окремою бюджетною програмою Державного бюджету України на провадження наукової діяльності в обсязі не менше 25% коштів, що передбачаються на його утримання, для проведення наукових досліджень, підтримки та розвитку їх матеріально-технічної бази;
- забезпечує проривний розвиток держави в певних галузях знань за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій, сприяє її інтеграції у світовий освітньо-науковий простір, має визнані наукові здобутки;
- створює інноваційні структури шляхом внесення до їх статутних капіталів майнових прав інтелектуальної власності;
- має права власності на об'єкти права інтелектуальної власності та розпорядження майновими правами на них, створених за власні кошти або за кошти державного чи місцевих бюджетів.

Отже, з огляду на новели Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII щодо правового регулювання дослідницьких університетів, особливістю яких є саме створення та розповсюдження результатів інтелектуальної діяльності, потребують подальшого дослідження питання реалізації ними прав інтелектуальної власності. Зокрема, до таких проблем можна віднести об'єкти права інтелектуальної власності дослідницьких університетів, підстави набуття прав на них, можливі способи реалізації через інноваційні структури, особливості здійснення відповідних майнових прав інтелектуальної власності в межах договорів про створення об'єктів інтелектуальної власності та договорів трансферу знань за участю дослідницьких університетів тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Carnegie Classification Definitions [Electronic resource]. – Access mode: <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub80031.pdf>
2. Research University [Electronic resource] // From Wikipedia, the free encyclopedia. – Access mode: http://en.wikipedia.org/wiki/Research_University#cite_note-1
3. Panel criteria and working methods [Electronic resource] // REF 01.2012, January 2012. – Access mode: http://www.ref.ac.uk/media/ref/content/pub/panelcriteriaandworkingmethods/01_12_1.pdf
4. Университет исследовательского и предпринимательского типа: европейский опыт для Молдовы, России и Украины. Научно-практическое издание / рук. авт. кол. О.А. Хименко. – К.: Общество с ограниченной ответственностью «Т.А.Т. ГРУП». – 2011. – 346 с.
5. Неборский Е.В. Зарубежный опыт интеграции образования, науки и бизнеса / Неборский Е.В. // Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. – 2012. – № 11. – С. 33-40.
6. Гневашева В.А. Исследовательский университет (проблема определения) / В.А. Гневашева. – М.: Изд-во Моск. гуманит. ун-та, 2006. – 35 с.
7. Сацик В. Сучасні моделі дослідницьких університетів: витоки, стратегії розвитку та перспективи розбудови в Україні / В. Сацик // Ідеологія і політика. – 2012. – № 2. – С. 27.
8. Додаток 1 до листа Міністерства освіти і науки України від 30.05.2014 року №1/10-1401 // Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави: Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/19_05_14.pdf

9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

REFERENCES

1. Carnegie Classification Definitions, available at: <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/pub80031.pdf>
2. “Research University”, From Wikipedia, the free encyclopedia, available at: http://en.wikipedia.org/wiki/Research_I_university#cite_note-1
3. “Panel criteria and working methods”, REF 01.2012, January 2012, available at: http://www.ref.ac.uk/media/ref/content/pub/panelcriteriaandworkingmethods/01_12_1.pdf
4. Khimenko, O.A. et al. (2011), *Universitet issledovatel'skogo i predprinimatel'skogo tipa: evropeyskiy opyt dlya Moldovy, Rossii i Ukrainy. Nauchno-prakticheskoe izdanie* [The university of research and entrepreneurial type: European experience for Moldova, Russia and Ukraine. Research and practice publication], LTD. «Т.А.Т. GRUP», Kyiv, Ukraine.
5. Neborskiy, E.V. (2012), “Foreign experience in the integration of education, science and business”, *Vestnik Baltiyskoho federal'nogo universiteta im. I. Kanta*, no. 11, pp. 33-40.
6. Gnevasheva, V.A. (2006), *Icledovatel'skiy universitet (problema opredeleniya)* [Research university (problem of definition)], Izd-vo Moskovskoho gumanitarnoho universiteta, Moscow, Russia.
7. Satsik, V. (2012), “Current models of research universities: origins, development strategies and the prospects for development in Ukraine”, *Ideolohiya i politika*, no. 2, p. 27.
8. “Annex 1 to the letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 30.05.2014, №1/10-1401”, On the condition and legislative support of science and scientific and technical sphere of the state: Information and analytical materials for the parliamentary hearings, available at: http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/19_05_14.pdf
9. “On Higher Education”: law of Ukraine of 01.07.2014 №1556-VII, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>